

Meie Mats

Nr. 162.

Saupäewal, 23. (6 oktoobil) septembril 1917.

Nr. 162.

Rumenia wäerinnal, Sereti jõe äärsel seisukohal.

„Meie Matsi“

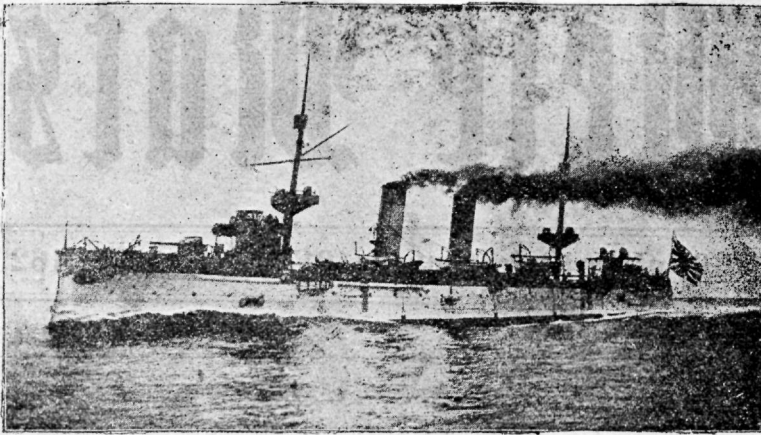
tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 10 rbl., 6 kuu eest 6 rbl., 3 kuu eest 3 rbl. Ühe kuu eest 1 rbl. Toimetusest ise ära wiies: aastas 8 rbl., 6 kuu eest 4 r. 50 k., 3 kuu eest 2 rbl. 50 k. Ilmub iga

laupäew. Aadressi muutmine eest 30 kop. Aadressi muutmisel ja tellimise uuendamisel palume senist aadressi nr. teatada.

Toimetus ja talitus:

Sarju ja Rüütli uulitsa nurgal nr. 46/15 Tallinnas, „Tea d u s e“ raamatukaupluses.

Ristlemisel.

Uus paradiis.

Ewald Gerhard Seeligeri roman. (8. järg).

„See on prowolatsioon!“ hüüdis ta. „Libertade-hotell on piiramise seisukorras. Kohuminiister ei suutnud rahule jääda, et meie ta eitepanelud tagasi liitkafime ja laisus nüüd sel kombel awalikku arwamist eeskiteele ning oma tahtmist läbi wiia. Tema tahab awalikult näidata, et Libertade-hotellis kogu anarhistiist istub. Ja mis kõige pahem on, see läheb tal ka korda, kui teie wastuabindusi kohe tarwitusele ei wõta.“

Gontarp ehmatas wäga.

„Ks pääsetee on nimelt weel olemas!“ rääkis minis-ter wõidurdemsalt edasi. „Minge tema juure ja pakkuge talle sada kontot!“

„Ma patun katksada!“ wastas Gontarp ja jooksis teele. Tund aega hiljem kihutas ta autoga Avenida Centrali mööda alla. Rua Escreito nurgal pidi autojuht peatama. Tihhe politseinikkudesalk pani rahuliku mulitsa kinni. Kolme hotelli ukseid ja aknad olid kinni. Oli juba kuulsi wahetatu- tud, ilma et aknaid oleks tabatud.

Gontarp andis ümberpiiramise juhatajale ohwitserile kirja ära. Tema pani kae kohe määtsi juure ja tema komando peale wajasid politseinikkude rewolwriid kohe maha. Kuul- sajeta ja waitides lahkusiwad nad.

Kui Gontarp Libertade-hotelli ees autosti wälja astus, seisid lord Russel lahtise ukse lähel ja kõigist atenest pisteti pead wälja.

Kolmesajahäälne hurra wõttis tulijat wastu.

Weel tormilisemaks meeleawalduseks kujunes koosolek, mis pärastidunat hotelli söömajaalis ära peeti. Tubli-Benjamin pidas kõigepealt lühikse, aga mõjuwa kõne püha- kirja põhjal. Ta kõneles Saksa ja Inglise keeles segamine, et kõik aru saaks. Lord Russel kõneles ja kiitis. Tubli-Benjamin ostas õiged sõnad leida õigel ajal.

Nüüd waatasid kõik Gontarpi kui oma peastja peale.

„Mu herrad,“ ütles tema waljuste, „ma teretan teid kui tulewikku waoajajaid. Teie ühemeelne wäljaastumine lord Russeli eest, teda eeskombel taheti wangi wõtta, on mulle pandiks, et teie ka suuremate hädaohude puhul, mis meid wotawad, ustawalt tollu hoiate. Meelekindlus, rahu ja ufaldus — need on sambad, mille peale meie oma tule- wiku töö ehitame.“

Kõik olid wait. Mitte Safe-Tommygi, kes waewalt mõnest sõnast aru saanud, ei julenud kõhatada. Siis astus lord Russel Gontarpi ajemele.

„Poisid!“ hüüdis ta Inglise keeli. „Nüüd tuleb paar rasket nädalat. Meie peame risti poliisest metsast läbi mi- nema. Kes kardab, argu parem kaasa tulgu.“

„Kartus!“ kiffendas Smart-Andrew ja läi oma pika rewolwri peale, mida ta puusjal kandis. „Meist ei karda keegi!“

Igalt poolt waatasid talle julged, ot- sustawad filmad wastu.

Juba järgmisel õhtul oli Gontarpi dokument käes, mis ta terwe Trapejozi ja Xingu wahelise waigestiku omanikuls tegi — kõigega, mis seal maa peal ja maa all leibus.

Ta läks pärast jeda põllutööministrit weel kord waatama.

„Teie olete oma asja hästi teinud!“ ütles minister rahuldatult. „Kohuminiis- ter läks teie eest tulest ja weest läbi. Aga teie sõber ta sellepärast weel ei ole. Ru- take teele, muidu wõib ta hotelli weel kord ümber piirata. Täna õffel näib ta palju raha olemat kaotanud mängus. Soowin teile siidamest õnne. Täewas katksu teid jumalate kadeduse eest!“

Järgmisel päewal jõudsid „Trapajoz“ ja „Xingu“ kohale, ja Gontarp lastis nad kohe Brasilia laewade kirja registreerida.

Reisijate, moona, pakkide ja mootorite kütteainete peale- wõtmisega rutati wõimalust mööda. Järgmise õö saatsid asunikud juba laewalael mööda. Kontrolli peale ei mõtelnud keegi, ja nii oli wõimalik, et ka Antonio Machado „Trapa- jozi“ peale pugus, enesele wäikse kajuti walis ja nii tegi, nagu oleks temagi mõni asunik. Tema kõrwal elasid wiis wenelast, kellele ta külge läi ja selle usuldusegi ta oma libe- duse tõttu õige ruttu wõitis. Ta tegi enda neile nii kasu- likuks kui wõis ja nad ei saanud ilma temata juba teisel päewal enam läbigi. Gontarpi eest hoidis ta kõrwale. Lord Russel wiibis „Xingu“ peal ja ei wõinud temale esialgu lastetawaks saada.

Wiienda päewa õunal tõmbasid laewad ankruid üles, et Brasilia lipu all teele minna.

„Elagu Brasilia ühisriikide president!“ kiffendas lord Russel ja keerutas kübarat.

Ra uudishimulikud, keda kaldal palju oli, hüüdsid kaasa. „Trapajoz“, mida Bogelsang juhtis, lahkus kõige eesti lahest. Tema kõrwal komandoflial seisid Gontarp.

Grotbian, kelle laewas lord Russel wiibis, läks oma laewaga järele. Tema laewal oli ka Sebe Bahlsen, kes naise ja lapse Rioste oli maha jätnud.

Antonio Machado elas targu teki all.

Juba järgmisel päewal tuli Riost elawale Saksa saadi- kule Cughavents olnud määsust teade. Kiigi meremini- teriumis oli häis ninasse saadud, et laewad teiste nimede all olid Brasiliasse läinud. Saadik teatas asjast kohe presi- dendile. Kohuminiistri ettepanekul otjustati laewadele kaks torpedopaati järele saata, kes asja pidid uurima. Suhtis oli keegi aseadmiral.

Bahia kohal jõudsid torpedopaadid laewadele järele. Torpedopaat, mille peal aseadmiral wiibis, lastis laewa peale tühja paugu. Gontarp lastis kohe peatada.

Keegi wanem merewäeohwitser, kelle munder kuldnõo- risti täis, tuli „Trapajoz“ peale ja nõudis laewapaberid naha. Gontarp palus teda oma kajutisse ja lastis talle pudeli wahuweini ette panna.

„Tõsi küll,“ ütles ta kahetsedes, „et minu kaptenitel ja ohwitseridel patentisi ei ole — nad on nad kaotanud. See on forratus, millele ma tarwitist tähtsust pole annud. Aga ma arwan, asja wõib kergeste parandada. Teie, mu herra, kui Brasilia merewäe admiral, wõite wististe niisugused paberid wälja anda. Nuidugi teada, matfaffin teile selle eest soowitud honorari igas kõrguses.“

Wiimane ettepanek oli mõduandem. Aseadmiral, eht brasiliaalane, tegi tähtsa não ja seletas et see küll wõimalik olla. Grotbian toodi ka „Trapajazi“ peale ja siis algas etjam.

Gontarp oli wahelträäkijaks. Juba kümme minuti pärast tunnistas aseadmiral, et Bogelsang ja Grotbian mereõidust enam teadsid kui ta ise.

Ja andis lohe sellekohased tunnistused välja.

Sellejärele võttis ta võrkliku honorari vastu, tänas ja sõitis Riose tagasi. Presidendi teatas ta, et laevades kõik asjad olla kõige paremas korras olnud. President teatas asjast Saksa saadikule, kel siis muud üle ei jäänud, kui aktid kõrvale panna. Tema tundis Brasiilia olust ja mõistis.

Selsamal ajal keerasid laevad Para ligidal suurde Amazoni jõlle sisse.

X.

Hang-sü-Kwang.

Hefekiel jõudis Hongtongi aadressiga, kuhu Meiril Laddon Hang-sü-Kwangi nime Hiina tähtedega üles tähenanud, ja tšhe-figa, mis sealse Inglise pangajooks antud. Ta täitis kõik tasitud kullaga ja palus tölti.

Hu-Kung, väike, paks hiinlane, kes hästi Inglise keelt rääkis, leiti panga abil varsti.

Hefekiel andis talle Hang-sü-Kwangi aadressi ja teatas, mis asju ta ajab.

„Sea küll!“ ütles Hu-Kung. „Mina võtan selle mehe leidmise oma peale, aga kerge see ei ole. Viimase kuue aasta sees olt meil Rantonis wiis mäsku. Ja kuues on juba tulemas.“

„Sina võid oma arve siin ette näidata,“ ütles pangametnik ja näitas Hefekielile peale. „See herra wastutab selle eest.“

Selle rahustava seletuse järele oleks Hu-Kung enese peale veel mõne keerulisemagi asja võtnud.

Kolm tundi hiljem läksid nad aurupaati, mis neid Pätsli jõge mööda Rantoni wiis. Hu-Kung tundis iga laeva ja iga laewameest selle peal. Mitmega wahetas ta tundmisemärki. Peale selle püüdis ta jutuga Hefekielile aega wiita.

Kui paat Šamieni saare kaldale jõudis, näitas Hu-Kung awalikult oma lugupidamist üles walge kulturi vastu. „Mina olen kollane, teie must!“ ütles ta ja tähenas Europa moodi ajunduste peale. „Aga walged on meist kümme korda targemad.“

Hefekiel ei lausunud sõnagi.

Siis uppusid nad suure wärawa laudu uue linna kätsewasse möllusse. Palsust kõhust hoolimata uitas Hu-Kung nagu angerjas läbi inimeste murru. Waewalt jõudis Hefekiel temale järele. Wida kaugemale nad jõudsid, seda paljemaks läks rahwahulk, seda ärewamaks meeleolu.

Ülitsest ei saanud nad enam edasi. Nagu kiilutud olid nad suure rahwaparwe keskel kinni. Gemalt kostid ühtlased paugud. Hefekiel, kes wälkkestest hiinlastest peajao pikem, nägi salka soldatid, kes uulitsa, sõjariistad kões, kinni panid.

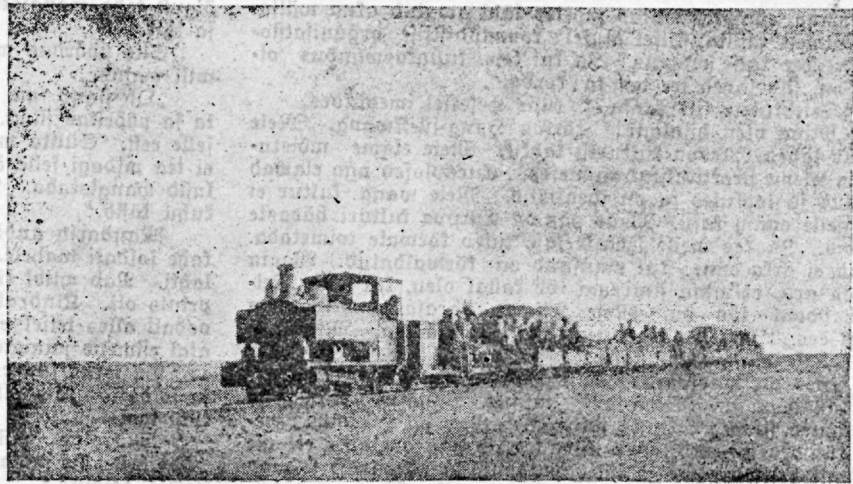
„Tulge!“ kostas Hu-Kung ja kistus ta tagasi. „Peame ringi minema.“

Nad tungisid ruttu tagasi poole ja peasid. Kuid ta see teine uulits, kust laudu nad minna tahtsid, oli kinni. Hu-Kung lippas ühte majasse. Seal kobasid nad pimedas mitmest käigust läbi ja mitmest trepist üle ning jõudsid wiimaks kitsale tänawale, mis tähi oli.

Nüüd seifid nad wäljaspool mäsuwalda. Ruttu jooksid nad wastasseiswasse majasse, kus nad aga kedagi ei leidnud. Ei tea, kas olid kõik inimesed hirmu pärast ära põgenenud või wõisid nad mäsuust wälja.

„Meie oleme kohal!“ kostas Hu-Kung, tõmbas Hefekielile läbi haifewa õue ja aitas ta üle madala müüri.

Nüüd seifid nad wäga wana, tuulest wiltu wajutatud, aga kõrge maja ees, mille punane teliskiwikatatus ümbrusest

Inglise sõjawägi Mesopotamias. Sõjawäe rong liisaroopalisel raubteel.

kõige kõrgemale tõusis. Majasse astudes kadus keegi inimene kulgile pimedasse nurka. Aga Hu-Kung otks ta välja, rahustas teda, tõendades, et nad mitte politseiametnikud ei ole, ja seletas talle ka, mis pärast nad olid tulnud.

Hefekiel must nagu tegi mehe kahtlemata. Kuid wiimaks ometi näitas ta neile teed, juhatas nad wana, logisewat treppi mööda üles ja näitas neile katuse all ühe ukse peale.

„Siin elab Hang-sü-Kwang — õpetlane, keda ma teenin!“ ütles ta autarklikult ja astus tagasi, kui üks awanes.

Läwpele ilmus väike, kõhnetu mehike, kelle wanadust wõimata oli ära ütelda, ja silmitses tulijaid sõnatumalt. Et ta mandarin oli, näitas sinine korallnõop ta ümargusel miltfil. Patši tal ei olnud. Tema pea oli paljaks aetud. Seljas oli tal lai siidimantel, mille muster tulipunast lendawat madu sinirohelisel pöhhjal näitas. Kallis wõõ hoibis mantlit loos.

„Kas olete Hang-sü-Kwang?“ küsis Hefekiel Inglise keeli ja kergitas oma kõwa läbarat. „Meiril Laddon on teid oma pärijaks määranud.“

„Tule tuppa!“ ütles mandarin lühikse mõtlemise järele ja tähenas Hu-Kungi peale. „Ja kui see seal sinu juht on, siis jäägu ta siia selle mati peale istuma.“

Hu-Kung istus lohe maha ja pani jalad ristii. Hefekiel aga läts Hang-sü-Kwangi seltsis läbi väikse eestoa madalasse ruumikasse saali, mille seinad laest maani raamatuid täis olid. Mitu aient ja üks üks wiisid sealt välja katuse terasle. Rest tuba seifis mabal laud, selle kõrwal mitu polskrit. Ühe niisuguse padja peale võttis Hang-sü-Kwang istet ja palus, et Hefekiel tema wastas istet wõtaks.

„Sinu Inglise keel,“ ütles hiinlane Hefekielile silmitsedes, „kõlab Saksa keele maitu. Kui ja Saksa keelt ostad, siis räägi selles keeles. Mina olen õpetlane ja tunnen paljutud keeli, iseäranis Saksa keelt, sest kõik need raamatud siin on enamaste Saksa keeles kirjutatud.“

Hefekiel waatas imestades ringi. Neegrina ja mere-mehena tundis ta raamatute ees suurt aukartust. Siis võttis ta taskust Meiril Laddon'i testamendi ja andis selle Hang-sü-Kwangi kätte, kes selle ruttu ja tähelepanelikult läbi luges. Selle fisu üle ei awaldanud ta mitte juht iseäralikult üllatust.

„Meiril Laddon?“ ütles ta järele mõeldes. „Ma mäletan teda wäga hästi. Tema oli kawa aega minu wõeras. Ta oli märatseja, luuletaja, mõttemõigutaja, ja teie tahate tema mõtteid teoks teha?“

Hefekiel nihtas pead.

„Teie tahate kunstliku riiki asutada?“ kõneles Hang-

fü-Kwang edasi ja waatas mõttes läbi awatud aina wälja. „Sa nimelt kapitalistlikel alusel kommunistlike organisatsiooniga. See katse on uus. Ja kui teie kullakaewandus otsata on, siis läheb see teil ta torba.“

„Teie tulete siis kaasa?“ küsis Hefekiel imestades.

„Mina olen hiinlane!“ tõrjus Häng-sü-Kwang. „Meie kultuur läheb Euroopa kultuuri lahtu. Meie elame mõistuses ja oleme praktiliselt inimesed. Europlased aga elavad hirmus ja lootuses ja on idealistid. Meie wana kultuur ei too neile enam kasu. Meie aga on Euroopa kulturi hädaste tarwis. Ja kes meile seda keelab, tuleb kõrwale toimetada. Hiina ei ärka enne, kui manshuid on kõrwaldatud. Waata ja saa aru, et mina suurema töö kallal olen, kui seda Meirrit Laddoni töös on. Meie seisame parajaste otustawa löögi ees. Ja selleparast pean ma sija jääma. Minust ei oleks teile mingisugust kasu.“

„Kes on manshuid?“ küsis Hefekiel uudishimulikult.

„Nad on me türrannid!“ lausus Häng-sü-Kwang, ja ta tajasid filmad täituisid wihaga. „Nad on Hiinamaa werest tihjaks imenud. Me isade tartus aga õpetab, et me türrannide itte peame maha raputama. Ja selleparast tabuugu mandshuid. Seda ütlen mina, kes ma ise üks mandshuide olen.“

„See ähwardab juba praegu tõeks saada!“ arwas Hefekiel ja näitas kuulatahes läbi aina punase latuste-mere peale. „Sealt kostawad ju mõned paugud.“

„Need on mandshuide sulased!“ ütles Häng-sü-Kwang põhjalikult, ilma et end oleks liigutanud. „Politsei ja maksetud nuuskurid! Iga päew piirawad nad teise linnajao ümber ja otstawad mäsulisi. Kuid see kõik ei aita midagi. Wabaduse päew on lähedal.“

Ukki largas ta plüsti. Üle latuste kostis wilistaw raggin. Siis tormas ta palkonile. Hefekiel ruttas talle järele.

„Kas kuulad!“ hüüdis Häng-sü-Kwang ja kirutas käed wälja isearalisse ragina poole, mis itka tugewamats läks. „Nii tarwitawad mandshuid Euroopa kulturi. Need on kuulipidubjad. Els ole, nagu suur saag. Kuid pane tähele: kindralkuberner saeb trooni tugefi. Ja mõne päewa pärast saeme tema puruks. Sa aga reisi õige pea minema: sinna, kust ja tulid. Kui mäis puhkeb, on sinugi elu hädahüus. Mandshuid on rahwa nii kaugele wiinud, et see wõeraid wihtab. Ja ja oled mõeras.“

„Wõtke raha!“ palkus Hefekiel. „Te olete ometi ta pärija.“

„Ma tarwitan wähe!“ wastas Häng-sü-Kwang. „Mis mulle waja, see on mul. Wit raha sinna tagasi, kust ta sulle anti. Seft Meirrit Laddoni töös ei wõi ilma kullata püfida. Kuld on tema aate eluweri...“

Siin katkestas ta jutuajamise. Ta filmad jäid seisma tulekumal, mis kaugele üle tatarlaste linnaosa heledalt ja kõrgelt itka suurenes ja suurenes. Jmatu suur, süfimuft suit-supilw tungis otse läbi tuulewäikuse selge taewa poole.

„Mõtetutawad ja süttamised!“ lausus Häng-sü-Kwang ja niitutas aeglaselt pead. „Need on mandshuide kulturi õnnistused.“

„Sel filmapilgul tormas Hu-Kung raamatukogu ruumi.“

„Peitke end!“ hüüdis. „Politsei.“

Kuid juba awati üts, ja sisse tungisid kuus sõfariistus ifit. Nad tormasid Häng-sü-Kwangi kallale ja fidusid ta käed selja peale. Siis läksid ta ette, nii et ithe suure mandarini ette seisma jäi, kes parajaste läbi ulse astus.

„Oled ja seda kirjutanud?“ küsis see tõsifelt ja hoidis Häng-sü-Kwangi filmade ette paberi. „Kindral kuberner on wandefektstonna illes leidnud, ja ithe tassa inures leiti see paber. Su nimi seisab selle all. Kirjutus algab needmise-wäärt sõnadega: mandshuid saagu häwitatud. Kas tead, selle eest raiutakse sul ju homme pea maha?“

„Wäga wõimalik!“ wastas Häng-sü-Kwang rahulikult. „Kuid see on ainult üks pea. Mu werest tõufewad sada uut.“

„Kes on need siin?“ küsis mandarin ja näitas Hefekieli ja Hu-Kungi peale. „Wõtke ta need kinni.“

„Neil ei ole minuga midagi ühifit!“ ütles Häng-sü-Kwang. „See must mees on Amerika kodanik, ja teil ei ole

õigust teda wangistada. Ja see teine on Hu-Kung, ta juht ja tõlt.“

Siis pöördus mandarin Hu-Kungi poole, kes tohe põllwili wajas.

„Õh ifand, me oleme su õnnatud sulased!“ hädaldas ta ja pööritas filmi. „Suru meid katti, ja me täname sind selle eest. Sülitte me peale, ja me suubleme ju jalgaftid. Me ei tea midagi selle äsftaja inetust kuriteost, teda ja õigesti lasid wangistada. Me tahame sõnakulelitult sinna minna, tuhu käftb.“

Mandarin andis soldatide märku. Iga wang wõeti kahe soldati wähele. Hefekieli ja Hu-Kungil olid käed-jalad lahti. Nad wiidi kindralkuberner loffi, kes keiserlikust soost prints oli. Kindralkuberner oli parajaste maal, ja teda oodati alles teisel päewal linna. Ta asja toimetatas wähe-ajal estmene minister Jantitsai.

Ta istus suurest wastuwõtmiseruumis, mis aulandjaid ja soldatid täis oli. Ta seljataga seisis kindralkubernerit tihji tool.

„Mürgine usfifugu!“ lähifses ta Häng-sü-Kwang'ile. „Ma lafen su neljats tükits tõigata ja annan su liha taar-natele toiduks.“

„Kes ja oled?“ küsis Häng-sü-Kwang ja waatas talle rahulikult otfa. „Ura unusta, et minagi sarnane mandarin olen, kui sina, ja et minagi kõik eksamid olen teinud ja sugugi mitte pahemine, kui sina. Kust wõib sul julgus tulla, minu üle kohut mõista?“

„Sa oled mäsaja, äsftaja!“ mõirgas Jantitsai wihafelt. „Ma tahan su puuri pista, et ja elufalt ära mädanelfif.“

„Ma olen mandarin!“ lausus uhkelt Häng-sü-Kwang. „Ura seda unusta.“

„Seda needmise-wäärilifsem on su kuritegu!“ mõirgas teine. „Sa ife oled oma kohta otfufe teinud.“

„Kuid ja ei wõi seda täide saata!“ wastas Häng-sü-Kwang kilmalt naeratades. „Sa ei ole kindralkuberner.“

„Witge see ifil minema!“ lamandas Jantitsai, ja näitas politseinikudele käega. „Wifate ta õige pimedamasse wangigotta ja laste teda nalgida ja janu tunda.“

Loored käed kahmasid Häng-sü-Kwang'ist kinni. Järgmine oli Hefekiel. Kui wälja tuli, et ta Amerika kodanik on ja oma lonjuli kohtu alla käft, lasti wabats.

„Minge,“ sofstas tafa Hu-Kung, „ja oodate mind wäljas!“

Hu-Kung'ile määrati 55 kepihoopt jalataldadele. Ta langes Jantitsai ette maha ja palus halastust. Mandarin käsftis talle kõigest 25 kepihoopt anda.

Õdige enam weerand tundi hiljem nägi Hefekiel oma juhti ühelt kõrwalwärawast wälja sammumat. Ta lonkas hirmsalt ja hulus aegajalt. Waewalt jõudis ta aga ümber nurga, kui ta ju nii ruttu edasi lippas, et Hefekiel talle waewalt järgi jõudis.

Õpputs, kui nad jällegi eeslinna jõudsid, jäi Hu-Kung seisma, et puhata.

„Need 25 taeli, mis kepiga mees mult sai, panen teile armesse.“

Hefekiel oli wäga imestanud. „Well!“ lausus Hu-Kung kawalalt naeratades. „Ma filmasin saakis politfisti, kes me wennalhendufesse kuulufs. Sellele andfin märku, ja ta lausus paar sõna kepimehele. See oli hea. Seft kui waene mees selle mehe kätte juhtub, siis kolgib ta wäse omaks. Ma ei tunnud pea midagi.“

„Kas ja wõid Häng-sü-Kwangi wabastada?“ küsis Hefekiel.

„See maksab palju raha!“ hüüdis Hu-Kung arglikult. „Nii palju raha teil ei ole.“

„Tuhat dollarit!“ ütles Hefekiel ja ajas käe tasku. „Katsun õnne,“ sõnas Hu-Kung ruttu. „Kuid lähme, meil ei ole aega wiita.“

Ja jällegi tormasid nad edasi, kuni nad randa jõudsid. Kuid siingi ei õlnud weel linn lõppenud, seft kindlate uulit-fate asemel olid nõtkuwad filmad, mille all jõe wesi woolas. See oli Rantoni lillakinn. Samedatel paatidel asufid terged puumajad.

Meie isal on omal nüüd maa!

Mu isal polnud omal maad,
ta elas mõisa rendimaal;
maa oli madal — wesine —
ja wiljakandma kõlbmata. —

Wast süna heal aasta a'al,
seal wili kaswas wähegi: —
kuid tuli aasta püuane,
eht ülestliga wihmane,

Süis närbus wili põllu peal,
mis kaswis isa rendimaal.
Meid nälgitont süis hirtwitas
ja puudusega ähwardas! . .

* * *

Seal lahti puhkes marusel hool,
sõda Europas igal pool;
süis toodi käst meie isale:
„mine isamaad taitsema!“ —

Rus wõitluses rahwaste pojad,
meist laugel — wõderamaa rajal,
surmale ennast saagiks andes —
seal isa meil, wõideides, langes. . .

Meie isal on omal nüüd maa,
kus puhkab ta waitkes rahus! —
Ta seda sai selle eest tasuks —
et langes lahinguwäljal! . . .

Soomemaal Seinäjoel, M. Luu.
30. VI. 1917.

Rangelase weri.

F. Schmidt-Breitenbach'i maal.

„Astuge sisse!“ ütles Su-Kung ja lükkas ühe puuukse lahti.

Nad astusid ujuwasse oopiumilooopasse. Wastil-magus õht taitis madalat ruumi. Seinte ääres seisid mõned nariid, millel mõned poolpalsad inimesed lamastid ja tükistasid. Su-Kung hütibis ühe ainsa sõna, ja lõi hallas kihama. Umbes pooltofinat kogus Su-Kungi sõmber, kes neile lähidalt oma häda kaebas. Neli meest oli lohe walmis. Su-Kung andis igale ühele neist paar kuldtükki, ja mehed kadusid.

Süis andis ta Hesekielile märku, ja nad astusid peremehe waitkesse tuppa, kus neile teed anti.

„Nad lätsid üksi?“ küsis Hesekiel.

„Ma oleksin neile ainult loormats!“ seletas Su-Kung ja rüüpas januselt palawat jooki. „Üks neist on ühe poliitsinifit sõber, kes warsti jumma teada saab, mis waja on. Ja ma lordan, see ei ole waitke, sest Hang-sü-Kwang on mandarin.“

„See ei tee midagi!“ lausus Hesekiel ütsõiklusest. „Wange ainult arwesse! Kus te neid inimesi tundma õppisite?“

„Nad on patikandjate wennaühisuse liikmed!“ sõnas Su-Kung. „Ra mina olin patikandja noores eas. Kuid

mul oli õnne ja nii olen praegu kaupmees. Kuid sellegi pärast jään wennaühisuse liikmeks, sest kui mul abi waja, siis tean kuhu pöörata. Me mehed on üle ilma laiali, ja meid ühendab salamärk.“

Rahe tunni pärast hakkas Hesekiel karima.

„Minult kannatust!“ trööstis Su-Kung. „Kui see neil forda ei lähels, oleks nad ammugi tagasi. Nad kauplewad. On raste Hang-sü-Kwangi hindu ära määrata. Ka peab ta asemele teegi teine pandud saama.“

Lõpuks, nelja tunni pärast, jõudsid neli patikandjat tagasi. Esmene kandis suurt pakki seljas, mille ta ettewaotlikult Su-Kungi ja Hesekieli wahetele maha pani. Kui Su-Kung koti awas, tuli Hang-sü-Kwangi paljaksatunud pea päewa-walgele. Ta oli väga wäsinud ja jõi hea meelega teed, mis talle peremees pakkus. Wahepeal läts Su-Kung wälja, et oma wendabega arwet diendada.

(Järgneb).

Streif.

Ukraina kirjaniku W. Winnitschenko*) järele R. Ch.

Arwatawašte on iga inimese elus sarnased filmapiigud, mil meie olemise tundmata urgastest täitsa võeras hing (võib olla, kellegi esi-lisa oma, ja seegi mitte õiges joones) hakkab ilmuma, ja inime äkki sarnaseid tempa hakkab tegema, mida isegi ei tea.

Sol ajal sündis minuga arwatawašte niisama. Seft waewalt oleksin ma muidu ise ennast imestanud.

Ruid see filmapiik wenis juba liig pitale. Eiiga. Ma hakkasin ju wastu waidlema. Ma seda küll awalikult ei ilmutanud, kuid ma soomisin ofustawat seifutohta wõtta. Seft asti läts ju wõimatuks! See tüdruk kujutas nähtawašte omale ette, et ma sel filmapiigul wõin joošta nagu automobil. Miks ta mind õhu kaudu ei tahtnud lasta lennata? Wõilen, et ta see üle sugugi ei tahtnud, et ma tuld wõin alla neelata, kui aga tema Antipi päästmist wõimaldada.

Siina tuli igal hommikul minu tuppa, tuuseldas igas nurkas naeru ja sõnadega, haaras mu lätest tinni ja tiris mind wälja, nagu oleks majas tulekahi.

Aga uulitsal oli minu laul lauldud. Ma jooksin kogu päew otja tema kannul mõbda kantsleleisi, wangimajasi, prokurõrissi. Miks? Kust mina seda tean? Seft ma ei teinud ju muud, kui kuulsin, kuidas tema kõneleb.

Ühel päewal lätsime kubneri juure.

Suure, määratu wõlmi all oli walge ja musta joontega putka, kus tunn'mees edasi-tagasi läis, ilma et ta kunagi kellegiga sõna oleks kõnelelud.

Siina noogutas armsalt tema poole peaga, jooksis tergelt mõbda puhtaid ja külmi asimeid määratu ulse juure ja hüüdis mulle:

"Kiiremalt! Tulge ometi!.."

Ruid walsu näoga schweitzer astus tee peale ette ja ütles:

"Tema kõrgeausus kubner ei wõta ledagi wastu."

Siina waatas imestanult schweitzeri otja ja küsis naerdes:

"Mis?"

"Tema kõrgeausust ei ole todus," oli külm wastus.

"Tõeste?" ütles Siina, kes juba kotta lippanud ja sinna mind järele tõmmanud. Ta wõttis kiireste oma palitu maha, andis mu kätte ja ütles schweitzerile:

"Olete selles kindel? Imelik! Ruid te effite. Ta on todus. Minge, olge heats, ja ütlege, et Siina Sokorins.

*) Winnitschenko — Ukraina keskraada esimees, kirjanik, kõneleja ja mõtleja, on oma wiiteistkümmne aastase kirjandusliku tegewuse tõttu nõnda nähtawale tõusnud, et teda julguste Ukraina esimeseklassi kirjanikkude ridadesse wõib panna.

Siindides talumehe pojana, olid ta warajased aastad kühwitatud herraste naeru ja pillega tema rahwuse ja seisuse üle. Juba siis sündis lapse hinges suurwenelaste poolt awaldatud wägiwalla wastu mõru wastumeelsus, mis päraspoole kujunes hüüdeks oma rahwaga mädanenud "walitsewa rahwa" wõljiad purustada.

Seistes oma tobumaa üleüldise tõuju rajal, hoowab ta temasse nagu waba jõgi laia merde, ja määrab tõeliku kunstnikuna oma kirjatõis Ukraina ülemineku-ajajärgu elu.

Nagu iga uuendaja, peab ta ägedat wõitlust wananenud ühistondlike wormidega ja näitab kus kunsti ja elu "homme." Kui mõtleja, on ta lähedal Prantsuse mõtetarga Guyau waadetele, kes moraaliks mitte ainult ülekpidamise, waid ka mõistuse ja hinge sügawamate saladuste tasakaalu peab. —

Allpool olew jutuke ei awalda meille veel kõike Winnitschenko waadete laiust, kuid ta esineb ühena kujutusena Ukraina ärkaajast, s. o. peale 1905 aasta sündmuft.

R. Charles.

taja siin on. Ta teab. Teda pean ma näha saama, maksu mis maksob."

Schweitzer waatas waljult meie peale ja sõnas siis pehmemalt:

"Ma kõnelesin teile ju küllalt selgeste, et tema ausust todus ei ole."

"Teie minge ja ütlege, et Siina Sokorinskaja temaga tokku soowib saada. Ma tahats näha, kas teda ta siis todus ei ole."

Schweitzer waidles wastu, kuid läts wiimaks. Meid nõeti wastu. Siina kõneles, ma kuulsin. Siina naeris, ma olin tõsine.

"Ruid teie peigmehe juurest on pommisi leitud. Selle eest on — wangikoda. Meie ei wõi sarnaseid kurjategijaid lahti lasta!" seletas kubner kättega weheldes.

"Wangikoda?!!" Siina imestab, mis wõib.

"Ma ei wõi siin midagi teha," seletab kubner weel laiemalt.

Ja lugu lõpeb sellega, et kubner Siina peigmehe süüdi ei usu ja sellest teisele kubnerile lubab teatada.

Siina naerab, jätab jumalaga, mina tema järele, waitne ja arg.

Waadate, niisugune oli mu osa! Ruid see ei ole kõit. Me käigu tagajärg oli see, et Siina naabruses olewasse tubermangu linna pidi sõitma, et sealt kubneri läest tunnustust saada, et tal Antipi wabastamise wastu midagi ei ole, — siis saab Antip lahti. Antip oli aga Siina peigmees ja mina Siina kannupois.

Seal ütles Siina mulle:

"Tähendab, me sõidame homme X. linna..."

"See on, kes on need „meie“? küsisin imestanult.

"Muidugi mitte mõni prokurör, waid teie ja mina."

"Ma ofustasin sel korral mitte järele anda."

"Ei, ei! Ruidas arwate, aga mina ei wõi sõita."

Minul on töö..."

Ruid ta pani omad huuled mu nina alla ja naeris lõbusalt. Mis jäi mulle muud üle, kui järele anda? Wõi pidin teda trotuaril suudlema? So mis oleks mu wastu-panel aitanud?

* * *

Ta tuli järgmisel päewal pealelõunat mu juure ja hüüdis:

"Kujutage omale ette — ma olin praegu Antipi juures, ja ta ähwardab nälgima hakata. Kui ta kolme päewa pärast lahti ei saa, siis hakkab nälgima. Sabaha! Ütles, et furnuts nälgutab end. Tähendab, tal jäi weel tats, kolm päewa elada."

Ja me sõitsime õhtu wälja, et Antipi wabastada. Hommikul waidleme. Siina tõendas, et sotsiaalses korras inimesed ainult üks lord saawad armastama. Ruid selle eest, niimoodi... eh! Ruid mina tõendasin, et üks lord ei rahulda inimesi.

Ülki jäi rong seisma, kõit sõitjad tormasid ühele poole ja waatasid atendest wälja. Aga midagi muud ei olnud tuulda, kui:

"Streif... Streif... Streif..."

Ra meie tormasime atende juure. Paistis mingisugune fuur jaam. Jaamaesifel oli hull inimesi. Kõitidel üllloomulik wälimus. Risendati midagi meie waguni atendesse. Wististe mõne teise rongi sõitjad. Natuke laugemal, jaama kuuri juures, seisab hull tasakaalid lahinguwalmis, metfikute, inimesesõhjate nägubega ja werezänuliste filmadega. Kõitidel on mõgag wõõl ja nuudid täes.

Ma waatafin Siina peale.

"Tähendab, et streif," sõnas ta.

"Ja," tõendasin ta mina.

Me astusime wagunift wälja. Jaamaesifel oli müra. Inimesed piirasid ehmatanud konduktorift lamber ja küsifid, millal nad edasi sõidawad. Ruid need tõendasid, et nad midagi ei tea.

Ei olnud wõimalik midagi selgemalt teada saada. Rõneldi, et praegu kusagil koosolekut peetakse, kas streiftida, wõi mitte. Inimeste pilgud pöördusid tahtmata tasakate peale.

Maailma tõde.

Ma mustab mured meeli lõõnub
Ja hirmud kui metselajad
On elu ümber leeri lõõnub. —
Dh waesed, kurwad, kodutad!

On hoida elu ilmaaegu
Ja ohwerdada — mille eest?!
Ei suuda nimetada praegu,
Ei listud ühestki ideest.

Ruid, uskumata, ajas walmis
Sest warest wärwitud üks rüüd,
Ja selle landja ümber salmis —
maailma sõja wõiduhüüd;

Kes tõuseb wiimse aja walgel
Weel hauast diktatuurina,
Kel wõimu ilma uhkel palgel:
Maailma tõde ütsinda.

Ta ette kõik maailma rahwad
Ju paenutawad oma pead,
Ja ära andwad mehed wahwad,
Ta käsul mõegad üllthead!

Ta kroonis hiilgab taewa päike,
Täht mõedab tema wõiduteed. —
Meist naeratawad suur ja wäike:
— Dh olid hirmsad ajad need. —
Hawatult.

Piltlik kujutus tööliste organisatsioonide edenemisest: Inglise maal, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias ja Ameerikas.

Siina oli lahwatanud. Ta hammustas huuli. Wahe-
tewahel hüüdis järsult:

„Streik wältab arwatawaste enam kui kolm päewa?“
Ja natukesi aja pärast:

„Peale kaht päewa nälgimist ei ole teda enam elus...“

Äkki suurduis ühes nurkas rahwa mõõn ja kisa. Kõi-
tõde filmad pöördusid sinna.

Läbi rahwa rudjus kaks shandarmi, aga nende wahel
sinises töötuubes noormees. Peas oli tal raudteeametniku
müts. Niihästi raudteeametnikul kui shandarmidel olid
pahafid näod. Siina lahwasas weel enam. Kusagil kuulduis:
„Laduse! Kuuri!“

Rahwa seast astus hull töölisti roobaaste peale, wehtis
kätega ja läks määratu maja poole.

„Lähme!“ sõnas Siina lühidalt ja hüppas ta roo-
baste peale.

Walfali lähedal kuuris oli hull inimesi. Eespool kuul-
dus kõneleja hääli, kelle punane habe ja wehklewad käed
kuulajate peade kohal wilkufid. Pea kõneles sellest, et
walfali ümber soldatid on, et kasatad kohale on kutsutud,
et jõud ühetasafsed ei ole, et ohwriksi saab palju olema,
aga tulu wähe. Kui temale wastu räägiti, siis pühkis ta
dünste kätega hiagi ja kõneles nälgivatest lastest, naistest
ja kapitalistidest, kel kõike küllalt. Siis tõusis jälle müra
ja käre. Me ümber waieldi ja arutati. Ühed palusid
teisi waitida.

„Arwatawaste ei lähe streik läbi... saame edasi sõita,“
sõnastis ma kaaslasele.

„Ee arwate?“ küsis ta.

Reegi kõneles:

„Selfimehed, armsad selfimehed! Kuulate oma wana
sõpra. Mis jaoks streikida? Jumal temaga! Saame weel
wangimajas olla ja kuulisi...“

Siina tormas äkki edasi.

„Ruhu?“ tormasin tema järele. „Ruhu lähed?“

Ta näitas kõneleja peale ja sõnas:

„Sinna!“

Ja ta nägu oli lahwatanud, aga filmad põlesid.

Ma jäin temast maha, sest töölistel on pruugiks nais-
terahwastele teed anda, aga meeste e mitte. Ta lähenes
kõnetoolile ja kõneles midagi; siis pööras minu poole ja
tähenas midagi töölistele. Siis kõneles jälle töölistega,
tellede seast üks wistiiste kõnelejat jalust tõmmas, sest wi-
mane jäi äkki wait ja noogutas Siina poole.

„Selfimehed,“ kuulduis kõnetoolist uueste, „ma lõpetan
oma sõna — las! ta teised kõneleda. Aga meie kuulame
ja ütlemegi hea sõna eest aitäh.“

Kõneleja astus kõnetoolist maha, mille järele tõrwu
lutustaw müra tõusis. Siis oli jälle lõik waitne. Ma
waatasin kõnetooli poole ja tarretasin: seal seisis Siina.
Ta waatas, käed rinnal, kõrgelt alla kõige peale. Tal oli
seisal nagu inimesel, kes teab, mis ta teeb.

Muutus ilka waitsemaks ümbrus. Tema poole oli määratu hull uudishimuliku filme pööratud. Uga tema oli rahulik, külm, kuid kellest arvata võis, et tal sees midagi määratud, teema on.

"Seltsimehed!"

"Waitis ja waatas arusaamatult tšitide peale.

"Seltsimehed, ma ei tea, kuhu ma sattusin? Mind kutsuti koosolekule, aga ma olen mististe kuhugi mujale sattunud. Ütelge, olen ma keset tšöölisi või mitte?"

"Keset naisi!" sõnas tugew pass. Naerdi.

"Kes waewanägijaid, tel naised ja lapsed," sõnas teine.

"Mii? Siis saate oma naised ja lapsed siia?! Võib olla, mõistavad nad oma elu nii korraldada, et nägida ei pruugi! Mis te siit tahate?! Ara siit, minge lausfisi peema, las' te naised ja lapsed siia tulla!"

"Kuuldufid üstitud häälled, aga need waitisid pea. Ja Siina jattas:

"Ruid, teadte, ma ei efinud. Ma olen tšööliste seas. Ma näen te nägudel nõge ja muret. Neil nägudel peegeldub häda ja kannatus. Eks ole dige? Ja kas te filmis on rõemu õnne? Kas ei näe ma neis filmis hirmu ja pimedust? Ja, ma olen teit tšöölisi!"

"Rõit waitisid. Ja äkki puistafid tšoneleja rohelised filmad sädemeid. Ja jattas:

"Kuulake! Kes teile ütles, et me oleme nõrgemad? Kes? See seltsimees, kes siin tõneles? Ja te usufite? Ah, teie! Kas teie ei soovi parem elada? Ei taha? Te olete kõigega rahul? Ei? Uga kui ei, mis te siis soovite? Waja ainult taha. Enam midagi. Käed rufitakse suruda ja ütelda: me taha me. Ja see on tšit."

"Ja surus omad rufitafesed ja tšõstis rahwa poole, kuna ta sõnas

"Me tahame! Kuulete?"

"Tõustis maru, täieline maru. Ruid ma nägin, et see ei tõusnud tema sõnadeft, waid filmadeft. Ja rahwas hüüdis:

"Streitida! Streitida! Häälendada!"

"Siina tšõstis käed üles. Rõit waitisid.

"Seltsimehed! Mitte üht ainustki rongi enam, eks?!"

"Mitte üht ainustki mitte üht! mitte üht!"

"Siina nagu oli rõemus, kuigi tahwatanud.

"Ja nädala jooksul ei sõitnud sellest jaa-
m a s t ü k s k i w a g u n k u h u g i l e .

"Kui me X. linnas Siina peigmeest wabastafime, oli ta juba neli päewa nälginud. Me pidime teda woorimehe pealt Siina korrerikse tandma.

"Ja sai peagi terwets ja selleft saadit ei jooksnud ma enam Siinaga ühes nagu automobil.

"Ja mind rõemustab nende õnn nagu liblikat kats ime-
ilust illetarikat.

Sõda wanal ajal wõitluse jaoks

Duwitaw on tähele panna, et minu kroonuteenistuse ajajärgud ilka niisuguste põnewate aegade peale lange-
wad, nagu revolutsion ja Kornilowi mäss.

Witmane oli peaaegu niisama ärew, kui esimene.

"Ialgi ei olnud hädaoht Petrogradile nii ligidal ol-
nud, kui siis. Pealegi tuli mäss liiga ootamata ja sellel
ajal, kus rahwas kõigist korratustest üldinema hakkas.

Petrograd muutus poolepäewa jooksul kihisewaks eri-
lase pefaks.

* * *

Oli pühapäewa õhtu.

"Istusin ühes teistega Eesti poistega krrjutajate klubis
ja wiitsin teepoomisega ning malemänguga aega.

"Meeleolu oli kõigil dige kena ja keegi ei teadnud ar-
wata, et Petrograd juba mitu tundi kõige ärewamaid
minutisi üle elab.

"Uga meie rahuline elu ei kestnud kaua.

"Klubise astus ootamatalt asjaajaja, lipnit Staruppe,
kõse ja hakkas komitee liikmete järele pärima. Neid mitte
leides, läskis ta mõnda liiget filmapilt klubise kutsuda.
Ka weltweebli järele saadeti kästjal.

Sisifõja läwel.

Petrogradis, 27. aug. — 1. sept.

Olin juba jällegi peale kolmekuulise kodu olekut
oma wana toha peal Petrogradis sõjawäeltema juures,
tagasi.

äljajäpetatud metsloomade osawõtmisel.

Weel ei teadnud meie midagi paha aimata, aga warsti muutis Skaruppe meid uudishimulikuks. Täskust tahte telegrammi wõttes, kogus ta kõik klubis olejad oma ümber ja sõnas tasafelt:

„Palun teid kõiki külmawereliselt jääda ja siindmufi rahulikult kuulata.“

Kõikidest käis kurja aimdus läbi. Igaüks arwas, et fakslane midagi ootamatat on korda saatnud ja suur hädaoht sealtpoolt läheneb. Muud ei tulnud kellegile mõttesse. Eipnik hakkas pikaldaselt telegrammi sifu ette lugema. Meie firutafime oodates taelad ettepoole.

„... Kornilow on ajutise walitfufe wastu hakkanud ja läheneb wägedega tiireste Petrogradile,“ kajastid kurjakuulutawad sõnad.

Imestufe „ah!“ kõlas kõikide suust. Minut aega kestis wailkus. Reegi ei jõudnud imestusest toibuda. Nii pörutaw, nii ootamata oli sõnum. Kornilow — mässaja! Kornilow — wõimuihaldaja! Kornilow — Napoleon! —

Siis aga tuli kõikidesse elu. Algafid harutufed ja pärimifed. Üks komitee liige, keda järel saadetud kirjutaja toidunt kätte oli saanud, tuli sinna, ja warsti selle järele

la weltwebel. Kirjutati ametlikka paaberifi, saabeti kühugile saadikuid, toimetati ja sefelbati.

Siis wõseni harutati klubis asja seisuforda. Romandusse magama minnes pöörasid oma peale tähelepanemifit helgiwistajad, mis endi wihufarnasfid tiireid mitmest Petrogradi äärest üle taewawõlwi saatsid. Nagu hiiglaste mdogad libisefid walgufe joad üle pilwifepinna ning kadusid majade taha. See oli tore, kuid hädaohu ligidust kuulataw pilt!

Romandusse tulle oli kõdigil esimene afit oma mitteteadjatele selfimeestele ärewat uudist kuulutada.

Wäljast tuli kirjutajaid, kes olemas olewate teadetele weel palju huwitawat teadsid juurde lisada.

Reegi oli Smolndi Institutis läinud, kus suur ja elaw koosolek oli olnud. Kornilowi tegewus oli põhjalikult läbi harutatud ja hukka mõistetud. Sakslase wõidurikkad pealetungimise tagajärjed Riia wäerinnal, olid just Kornilowi tegewusel korda läinud.

Aljata walatud sõjameeste weri ajas muidugi kõik wihale.

Rui koosoleku lõpul tööliste ja soldatite jaaditute nõukogu heaks korjandus toime pandud, olid kõik sellest elawalt osa wõtnud ja paljud omi wiimase raha ohwerdanud.

Nii wõttis siis Petrograd kofe esimesel päewal Kornilowi wastase seisuforra. —

Särgmine päew oli weel ärewam, kui esimene.

Lehed osteti wiimaseini ära. Lehenaised ei jaksanud niipalju lehti tuua, kui inimesed nõuifid. Räägiti lehemüüjast, kelle käest kõi ajalehed paari sekundit jookfud laiali wiidud, ilma et ta kellegi käest kopitutki raha oleks saanud wõtta.

Teati kõneledda, et Kornilowi metfifud diwifjonid Petrogradile lähenewad, kõiki tappes ja purustabes, ei noore ega wana peale armu heites.

Rantjeleis nihtus töö sellel päewal teifele plaanile. Loeti hoolega lehti ja waieldi ägedasti Kornilowi pärast. Leidus üks, kes Kornilowi eest mõlles seista.

Warsti suluti aga selle suu kinni.

Urwamine oli niifugune, et kõik wäed, mis liinil asuwad, Kornilowi lubaduste ja meelitamise waral temo poole lööwad. Ajutise walitfufe seisuford paistis wäljapeafemata. Kas jõutakse Petrogradi Kornilowi wastu kaitfeda wõi ei?

Räägiti kaardiwäe polkudest, mis Kornilowi wastu wälja saadetud. Reegi teadis kõneledda, et ta meile, kirjutajale, sõjariistad kätte antakse, et hädakorral endid kaitfeda, sest Kornilowi poolt polnud ju armu loota, Kornilow oli lubanud kõik wastase poolehoidjad maha tappa.

Õhtul klubist tulle, paistis lõuna poolt suur tulekahju kuma, mis poole taewast kinni latis.

„See on „äpardanud Napoleoni“ töö,“ kirusid soldatid, äraandjale sadat surma soowides.

Helgiwistajad uurifid hoolega taewast, wahete wahel tulekahju kumasse kadudes.

Dudfufe tunne puges südamesse.

Teisipäewal tulid teated, et peaaegu kõdigil raudteedel liikumine seifab. Paljud kirjutajad, kes kodu tahtifid sõita, tulid tee pealt tagasi.

„Ei R—nn nüüd enam oma kodu tagasi ei saa,“ naerisid mu seltsimehed. „Kornilow kingib Cestimaa sakslasele niisama, kui Riia.“

Rektnädalal hakkasid rõemuslõõmad teated tulema. Selgus, et Kornilowi seisuford suugugi nii hiilgaw polnudki, kui see esialgul näis. Väed arusaades, kudas lood tõeste on, löid ajutise waltijuse poole, wangištades wästufelšjaid wäeülemaid.

Petrograd hakkas tergemalt hingama.

Ühest asjast oli Kornilowi mäss meile kasulik: hakati paremine söötma. Kuna enne peaaegu igapäew paastu-toitudEGA toideti, ilmus nüüd wärskeliha supp selle asemele. Lubati ifegi söömise hõbustamisels nuge ja tahwliid wälja jagada. Kirjutajad naljatasid, et neid digimine Kornilowi wästu kaitseks antakse. Ja näis ta tõsi olewat: kui hädaoht mööda läks, ei räägitud nugadest ega tahwliidest enam sõnagi. Ra supp muutus wiletšamats.

Rõuepiltw oli mööda läinud niisama kiireste, kui tulnudki. Mitte kordagi ei kärtinud äite.

Elu weeres meil wanasse rööpasse.

Kornilowi nime hakati ilka harwemine ja harwemine meelde tuletama.

Igaühe mõtled pöördušid jällegi selle peale tagasi, kudas siit „Woinški“ juurest wõimalikult kiiremine minema jaada. Ja sellel oli ta oma põhjus. Siin elades wõits terwisega kergeste jumaloga jätta, mida sagedased rinnahaiguse juhtumised tõendanud ta on.

Komandu, mis meile elamiseks määratud, on dige algupärane.

Mäbanenud atnad klaaside järele nutwate ruutudega. Lagi, mis iga wäheha wihma ajal šdelaks muutub. Ja lõputš kaks ahju igas toas, mis kudagi kütmata sooja ei taha anda (ja küüski ei anna!).

Kui me kõige sellele weel täid juurde arwame, siis wõiksime endi komandut täielikult jooksutraawiga wõrvelda.

Sügis on käes.

Kurwalt liigutab tuul minu waiba äärt . . .

Waene Wenemaa, kui palju ja oma „truide“ poegade läbi kannatada saad! . . .

E. R.

Asjaajajad.

Sain täna ühe endise tuttawa käest, keda mõne aasta jooksul ei olnud näinud, järgmise kirja:

K a l e v i s ö b e r l

Sina elad seal linnas, kus nüüd igapäew igasugusi komiteesi asutatakse ja iga ühele suur hull asjaajajaid ametisse palgatakse. Kas ei oleks ja wähest nii hea ja kuulaks eht ta minule seal mõnda asjaajaja kohta. Meie külast on juba tosin mehi mitmesugustesse komiteedesse igasugusteks asjaajajateks ja instruktoriteks astunud. Mul on head käewarred, wõin waraste wästu wõitlemise komitees heade tagajärgedega teenida, mul on juba oma poolt hale süda, sellel põhjusel kõlban mõneste wigaste komiteesse, ja looduse poolt on hea šöögiifu antud, seega wõiks koha ta mõnes toidukomitees wõtta. Siagu näed kõlban ma igale poole, kus aga iganes aul ees leidub. Ole hea ja soowita mind mõneste niisugustesse kohta.

Sinu sõber Jüri Metsis.

See kiri äratas minus isearalists tähelparemiss. Siinmaale ei olnud see komiteede uputus mulle mitte isearalistsel filmi puutund, sest need olid, nii ütelda, tähelepanematast su enese kõrwal elusse sõusnud. Aga nüüd tuli meelde, kudas igamees, keda nimepidi tundsin, ühes kui teise komitees tegewad olid.

Lätsin wälja ja tänawa algul tuli tuntud Siim Sibul wästu. Tal oli lai nahtmape kaenla all ja astus ruttu.

„Noh, kuhu nii kiireste? Mis sul selles mapes on?“

„Komitee asjad. Ruttan komitee koosolekule.“

„Mis komitee?“

„Ma olen leiwaääruste korjamise komitees asjaajajaks. Sellel komiteel on praegusel näljaajal dige laialdane tegewus ja, wõib loota, et meie komitee liikmed ajapikendust saawad. Selleks oleme sammusi astunud. Mõtelge, misjulgune tähtsus rahwa majandusel neist raasutestest ja tooruteslest on, mis lihtsalt laualt maha langeb kaotši lähewad. Meie komitee tahab nad kõik kokku koguda ja ära tarwitada. Meie komiteel on üleriikline tähtsus, kuna peakomitee Moskwas asub.“

Ea läts.

Rešet Wene turgu tuli mulle Hans Sipelgas wästu. See on mees, kel Tallinnas ilmasti mingit kohta ei olnud, aga kes alati omal ütles kibeda rutu olewat.

„Sa taewale, ega ole aega mitte hingegi tõmmata,“ häbaldas ta. „Risu wõi lõhki.“

„Mis rutt siis?“

„Ma olen ju nälja, janu ja puuduse ähwardawate tagajärgede mõistlikul teel tagandamise ja kõrwaldamise komitee asjaajaja. Praegu olenest juft linna ja rahwa hea käekäit, elanikuude rahuline elujärg meie komitee tegewusest.“

„Misjulgust abindusti teie nende tagajärgede kõrwaldamiseks tahate päewakorrata wõtta?“

„Seda on raske ütelda. Reall-abindustid meil müdugi käepärast ei ole ja neid ei ole ta wajagi. Meie töötame teoretilliste abindudega, kõige pealt kõnelemisega. Ja, tänu jumalale, meie komitees on kõlbidel suu dige koha peale loodud. Ja mind ja ju sellest küllkest tead.“ „Dns teie komiteel siis ta mingisugust tegelikk tähendust?“

„Nii wõib ainult wäga lapsik inimene küšida. Mis on tegelik täendus? Kui meie kõneleme ja inimestele seijuforda walgustame, kas sellel siis tähendust ei ole.“

„Ja teifets, meil on peakomitees 30 inimest; 50 abikomiteed, kokku 500 inimese ümber, meie saame dige rahuldawat palga. Kas sellel ei ole tegeline tähtsus.“

Dige.

Üstusfn asja pärašt Jüri Ungerja poole sišse, kes Maatri uul. algul elab.

„Wabanda mind,“ tähendas Ungerjas. „Küll oleks mõnust mõni sõna lobifeda, aga tee mis tahstes, — aega ei ole.“

Ea waatas nerwlliselt uuri.

„Kuhu siis ruttad?“

„Näe, komitee koosolek algab kell kolm ja ma olen seal asjaajaja. Pean tingimata määratud ajaks plattšis olema.“

Ma kogelbasfn. „Jälle komitee.“

„Kas ja ei ole siis kuulnud, et Tallinnas paari nädala eest „Maa ja linna elanikuude elawa jõu koondamise komitee“ asutati.“

Ma kordasin jeda imelikk nime.

„Just nii, ja selle komitee järele tundus meil ammugi puudus. Olets ta ennemalt asutatud, siis olets paljugi elawat jõubu ei ole, aga keegi ei ošta jeda koha tõmmata. Selle ülesande wõttis meie komitee oma peale. Meil on üle maa elawa jõu koondamise instruktorid ametis, nad šõidawad ümber, neile maksetakse korralik tafu ja meie tahame asja niilaugele wiia, et meie komitee tegelased riigiteenijateks tunnistsatasse.“

„Aga kudas seda jõudu koondate?“

„Seda ei saa ühe-lahe sõnaga ära ütelda. 127 istumisel oleme seda küsimust arutanud, aga ühisele otsusele ei ole weel jõubnud, sest mõistagi, et nii tähtsal küsimusel mõtled lahlu lähewad. Aga meil on kõige wähemalt tulewiku kohta suureš lootused.“

Sellel päewal sain weel kokku: „Ranamuna koorte komitee“ abiesimehega, „Musta wärwi puuduse wästu wõitlemise komitee“ lähe instruktoriga, „Laiade seelikutega ja pillade sabade wästu wõitlemise liiga“ efinaisega,

„Alearu sõmife wastu wõitlemlse komitee“ wile instruktoriga jne.

Ühesõnaga: Ma ei leidnud enam õhtegi tuttawat ja wõhwerast, ei sõra ega waenlast, ei meesterahwost ega naisterahwast kogu Tallinnast, kes kusagil wäga tähtjas ja ülitululikus komitees kas aesaajaja, instruktoriga, esimees wõi esinaine wõi selle abiline, wõi midu tähtis komitee liige ei olnud.

Kui teised on — kas siis ka minule kusagil kohta ei leia.

Nii ma mõtlesin. Mõtlesin weel ja seadfin sammud sinna poole, kus küsimuste waral teadfin tarbainete komitee olewat. Wõib olla, ongi seal mõni sõmife instruktoriga koht waba.

Wõib olla, et sellel wabest nii ülitõrge eesmärk ei ole, aga küllap sealt itka süüa saab. Ja see käib Tallinnas üle kõige.“

Wots.

Minu automobil.

L. Lewini järele S. Wg.

Südanit lõhestaw elutogemus.

Oma sündimise juures ütlesin ma: „Mul peab üks automobil olema.“

Kõik oma nooruse pühendasin selleks, et automobili omandada.

Jusamäd elu-aastad „omast kurwast elust“ rühmasin ma higi pales töö kallal, aga tema, minu unistuse eesmärk, minu automobil, jäi mulle kättesaamata unistuseks.

Ma wõtsin naise.

Mu naine oli suur moodude tagaajaja, ja see läks maksma. Kuid tal oli wäite warandus, nii, et ma oma unistust automobilist ei pruukinud maha matta, aga edasi ma ka ei jõudnud, sest et see warandus tema nimel pangas seisis, kus ainult moodude tagaajamises raha wälja anti.

Et aga oma soowile täpiväärtki lähemale jõuda — maksu mis maksab, ohwerdamin ma iseennast ja oma eluõnne. Ma hakkasin korralikus abielu meheks, see on tõsiselt pere-konna isaks, ja muutesin ainult weel laste eest, kuid mu naine ei kannatanud seda lasterohkust ära — ja suri. . .

Seitse minutit peale tema surma kauplesin ma juba ühe automobili wabriku agendi juure, ilma hinna peale waatamata autot, kuid raha, mis naiselt pärifin, oli liiga ära moodustatud, nii et ta automobili hinnant ei ulatanud. Jällegi seifin ma wana toha peal, nagu siis, kui ma sündifin, ainult selle wahega, et need paar tarwa, mis mul peas, hakkis oliwad läinud.

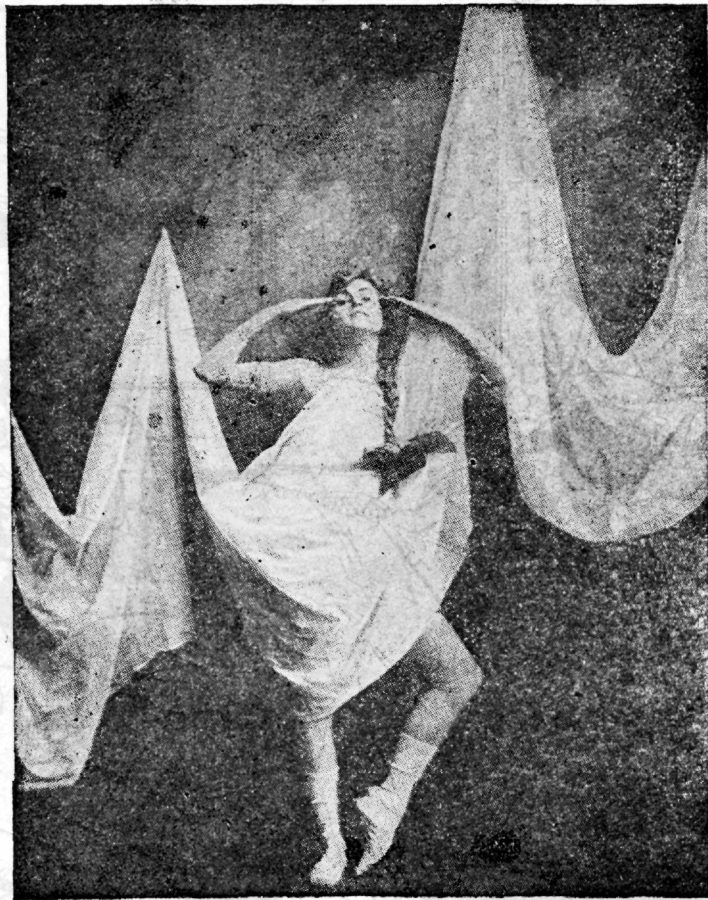
Oma auto-unistusest taga aetud, tammusin ma läbi uulitjate.

Ülki kõlas kole, südanit lõhestaw karjatus mulle kõrwu. Ma waatasin tagasi ja nägin, et ma ise selle rõõgatuse tegija olin. Minust oli üle sõidetud ja, kas wõite omale seda õnne ette kujutada — automobiliga.

Pahem käsi oli sootuts ära, selle eest oli aga parem jalg ainult kuni põlweni terwe ja paremalt käelt oliwad kõik sõrmed ühes küüntega kadunud! Kõle!

Automobili omanik pakkus mulle waluraha. Ma tegin talle matematiliselt oma parema jala pahema ja parema käe materjalilise wäärtuse kindlaks, kusjuures ma piibli põhjal wana seaduse järele tema käest 10.000 rubla nõudsin, kusjuures aatelise mõtte kõrwale jätsin, sest, just pahema käe peal oliwad minul sügelsjed, eht midagi muud sellefarnast, mida keegi arst oma kunstiga parandada ei saanud.

Automobili omanik tahtles selle summa suuruse juures ja mõetis mind pealaeft jalatallani, umbusaldust awaldates

Inglise tantfijanna miss Daisy Hancock oma algupärase kostümis. Esineb suure eduga Londonis.

et ma warem oleks wõinud surra ja sel mõttel minu nõudmine liig on.

Ärritusega kahmasin ma oma pahema käe uulitjalt üles, laiali laranud sõrmede järgi ringi waadates, ja näitafin talle selle tugewat mustkulatuurt, mis käe küljes tollneftwad.

Kui ta seda nägi, pakkus ta mulle oma automobili. Ma olin nõus, hüppafin autosse ja sõitfin lohe minema. Parema käega tükitrifin ja pahema jalaga hoidfin pressfi. Mul oli nüüd automobil.

Õnnetus aga, kes mu kannul kihutas, tabas mind ühe käänatu peal, ma lendafin autoft wälja ja purustafin ta oma parema käe ja pahema jala.

Ma olin sant.

Nüüd pakkafin ma omale autojuhti, mis minn elurdemust palju aastaid maha kiskus.

Ülki tumeda kurwameelsusega istufin ma kodus ja ootafin, millal minu auto ette sõidab. Selle asemel tuli aga minu autojuht waarudes.

Jooanud wõi mis? karjufin ma talle wastu.

Mõlemad.

Snimene! sain ma weel ärrituses ütelda, ja — aga ma rahustafin ennast. Ta oli ühest inimesest üle sõitnud, autotse tõstnud, et lähema arsti juure eht suruatale tosu-tada. Uudishimust aetud, waatab ta üledla tagasi, et näha kas tema autoohwrit weel eluwaimu sees on.

Surnud. . .

„Soovin teile, preili, siis ka õnne. Kuulsin, et te kihlatud olete inženoriga.“

„Äänan, aga see kihlus on juba katki. Ma lähen sellejama wabriku ahjukütjale.“

„Sa jumaluke! Kas preili on siis nii demokraatline?!“

„Kudas soowite. Inženerial tömmasid töölistes 300 rub. kuus palka maha, ahjukütjale aga määrasid 900. Wastu tahtmist muutud demokraatiks. . .“

Igal ühel oma oja. . .

Kaks wenda, Juku, Rusti,
kõus kurni wiskawad.
Seal tuleb wäike Ansi
ta'ab kaasa mängida.

„Sa ära tiku ligi,
Saad pähe kurniga,
Ma pätkapitku Ansi,
Mi' pätsi tegema.“

Ansi jääb nutralt seisma
Ja puhleb wiimaks nutma.

„Etse lae muu mooselände!“
Hüüab ema. „Wõi wäikest welle
e'jal'wa sugguti. Juku, Rusti,
ka' te wõtate mängima Ansi!“

Nüüd kurni mäng jäi pooleli,
nõutogu koku kutfuti
ja hakati arutama,
mis nüüd peaks ette wõtma?

„oata“ — hüüab äkki Ansi,
„tia tõidab ottubiiki.“

„Autobiil, sa rumal Ansi.“

„See päält ära,“ karjub Rusti.

Wuut, wuut. Böh, böh, böh, hõh —
[wuut, wuut —

Neist mööda tormab auto.

Weel laugelt kõlab ford — tuut, tuut.

Läind. Järele jättes haisu.

„Nüüd tean ma, mis mängu meie teeme:

„Sa, Rusti, oled autobiil

„Ja mina sõitja sinu peal,

„Nii kaheleli linna poole a'ame.“

„Ja mi'a?“ küsib Ansi,

„Ah sina? Waata sina —

„sina wõid — haisu teha.“

S. Wats.

Selle juures kaotab ta õige sihi ja, enne kui seda uueste
tabada saab, tormab auto wastu kuulutusetalpa.

Minu auto lendab sõdemeteks, tema ise aga tuleb elu
— ja surmaga sealt juurest. Ja nüüd seisab ta minu ees.
Mu wiha tõusis.

Ma kargasin ägeduses toolilt üles, äraunustades, et
mul mõlemad jalad puuduvad ja tormasin ta elu kallale,
oma sõrmedeta käe küüni ta kõrisse surudes ja nitastasin
sealjuures muidugi oma jala.

Ta elab — ja mina? . . .

Ja see roman, minu unistus automobilist, on kõik, mis
minust järele on jäänud.

Tal oli tulunud pinsal seljas ja pastlad jalas.
Ta seadis turul oma kauba üles ja hakkas müüma.

„Andke kimp porgandisi.“

„Siin on. Kolmümmend kopikat.“

„Säh sulle tooki ja moosi! Alles itka alanefid hin-
nad.“

„See oli siis, kui nad alanefid,“ sõnas müüja uhelt.

„Dea,“ ütles ostja. „Saad mind mäletama!“

Ja lahtus porgandi kimbuga, mingisuguseid arweid
pomisehes.

See oli kalalaupmes Sörg.

2.

Sörg pani mõned silgud laherattaga käärikusse, mille
ees fondine hobusekronu, ja sõitis turule.

Tal oli punane wenefärl sejas ja rautatud lamaskid
jalas.

„Lubage kaks siltu.“

„Õlge head. Wiiskümmend kopikat.“

Ajakohane muinasjutt.

1.

Alawilja kaswataja Rõigas pani mõned porgandid
käskkotti ja tõmpis jalgsi turule.

„Witstümmend! Toona maksid nad alles wiis topit-tat tütt.“

„See oli toona! Siis maksis ta porgandi tütt kolm topikat.“

„Ah nii?! Oota, tuled minu juurde, siis näeme!“
Ja oftja lahtus, wihajelt tahte filtu suhu toppides.
See oli alawilja kaupmees Rõigas.

3.

Rõigas pani mõned porgandid tuliude wantri, mille ees hall, täisöödetud mära

„Tal oli must pinsal seljas ja saabaste peal talossid.“

„Neli porgandit.“

„Olge head. Andke rubla poisile kätte.“

„Ah, juba rubla? Hea, väga hea. Seda ma ei teadnud. Nüüd tean aga, mis teen!“

4.

Ralataupmees Särk pani omale lübara pähe, wene-färgi pea'e westi, ja hüüdis:

„Pois, kaks hoost ette!“

„Noor kutsar wibutas piitsa.“

„Surule — ruttu!“

„Ta oli Rõiga wastu uhle.“

„Säh porgandid, muidu jääb ta neist ilma. Kümme rubla.“

„Ah nii. Muidugi wõtan, ega ma nälgia wõi jääda. Ruid ma ei terwita ta sind oma juures moosiga.“

5.

Rõigas pani omale torukübara pähe, sabatuue selga, lakknahta kingad jalga ja hüüdis:

„Laadige automobili 50 porgandit.“

Silmapiil täitsid sulased kasku ja auto lendas turule.

Turul kõneles Rõigas oma ümber kogunud rahwale järgmist:

„Porgandi tütt rubla, kapsa tütt kümme. Kes maksab, see saab, kes ei, see pühliku suu puhtaks. Mina olen diglane inimene ja wõtan ainult selle kääst, kes minu kääst wõtab.“

6.

Jumal teab, kuidas see lugu oleks lõppenud, kui selle loo jätta mitte streitw kojamees ei oleks sattunud.

Oli ilus, päikesepaisteline ilm, kui ta omale talweta-fuka selga ajas ja turule läks.

„Surule jõudis ta ilma kajakata.“

„Porgandist.“

„Rubla siia!“

„Kuidas? Nad maksid toona.“

„Toona maksid ta silgud 100 tütti kümme rubla.“

Sadas juba esimest lund ja oli suur külm, kui streit w kojamees, krae ülesse teeratud, rufkastse puhudes, lodunt lahtus.

„Ta jõudis turule ihualasti.“

„Kala.“

„Tuhat.“

„Mis tuhat? Mis eest tuhat?“

„Aleldise tuhat. Nüüd on ainult tuhandelised pabe-riwad liikumas ja taagastandmist ei ole.“

Ja rebafenahast kajakas olew ralataupmees Särk waatas külma käes lõdiseva sinise alasti inimlogu peale.

„Kas wõin jurra?“ küsis see.

„Olge nii lahke. Ruid teadte, et puusärt hammustab...“

niisama hauataewamine ja... matmine... aga teil ei ole riideidki seljas... Ja pealegi — ta surm streigib... wita-rid ja töowaew — see on nüüd kuulmata hin-
da...“

„Ja alasti inimene nuttis.“

„Salastamata saatus — ta surm hammustab!“

7.

Siis otustas tootlustomisjon...“

„Ja otustas...“

Nii läheb muinasjutt.

R. Ch

Ruidas Eesti maamees kapsaaida kaitstes hukka fat.

(Sõnum todumaalt.)

Üks Eesti maamees sai seepärast hukka, et ta oma kapsaaida kaitstes.

Ta nägi, kuidas wõlbul „hallid“ loodusseadust uurisid. Nad kistufid löit kapsad üles ja hakkasid lehta sõdma nagu kited.

„Urmsad tobanitud,“ alustas maamees, nende juure minnes, „millest mina siis elama hakkan?“

„See et laod — tshubna... Me korjame lillest...“ ütles üks.

„Seltsimehed! Otsime ta läbi... ta küllwad tolerat,“ ütles teine.

„Tolad,“ sõnas maamees: „ise sõwad tooreid aineid, jääwad töhutõppe — ja mina küllwan!..“

„Wõtte teda sinni, wennad!“ hüüdis teegi trobitonna feost. „Otsige teda, kurabi poega, läbi. Eht on mingifugust pulbrit?“

Leidsidki talumehe taskust pulbrit.

Kuigi see hamba-pulber oli, mida talumees oma tütrele linnast oli toonud, kes koolmeistri proua oli, ja mida ta tasku oli unustanud, fiski oli hallis wammuses olewatele kittedele hambapuhastuse-tunft teadmata, ehl nad seda küll kord kuus kraawis „tentorowka“ pudeli abil tegid.

„Siin on pulber! Холерный... Kuidas lapsed soowiwad: kas uputame teda, или такъ, память?“

„Head inimesed!“ sõnas maamees. „See on ju hamba-pulber. Ta ei ole kardetaw... Tahate — ma sõnn ta ära?“

„Waletad! Ei sõõ!..“

„Wannun, et sõõ!“

„Sõõ, pead muidu illagi hukka saama!“

Maamees pistis hamba-pulbri tihwa, nii mis lakkus.

„Rõõ!“ ütles ta, tühja karpi näidates.

„Sõõ ta paberi ära.“

Talumees pistis hädaga ta karbi tihwa.

Siis otstiti teda weel kord läbi. Maamehe taskust leiti weel mingit pulbrit, mida ta aptegist selle hobuse tarwis oli ostnud, sellest warja ihtas.

„Sõõ!“ ütlesid „hallid.“

Talumees tahtis tänada, sõnades, et ta täis on, kuid ta filmas oma ümber hirmsate nägurega habemikka ja neelas ta selle pulbri alla.

Ta jäi elusse ja sõnas „hallidele“:

„Pime rahwas! Kas te ei tea, et patillus pulbrite läbi laiali ei lagune, waid wäljete pifielukate läbi, mida wibrionideks kutsutakse, mis nõnda wäljeld on, et neid tilga wee peal palju enam on, kui mitu tuhat.“

„Luislad!“ sõnas üks „hall.“

Teised tegid niisugused näod, nagu usuts nad.

Ja kui siis talumees seletas, et Eestimaad niisama peab kaitsema, nagu eestlased Wenemaad kaitsevad, anti talle andeks.

Agaga tume nurnin tõusis, kui ta seletas, et kuu iseeneest ei hiilga, waid päitse walgust peegeldab ja et wennastamine on illagi araanminne.

Ja kui ta lõputis nõnda habemata oli ja seletas, et maakera ümargune on ja ta päikese ümber käib, ja et Riia fakslaste käes on, siis tungisid „hallid“ waletawa maamehe kallale ja hakkasid teda pekema.

Seda pekseti kaua, aga siis wisati jõlle.

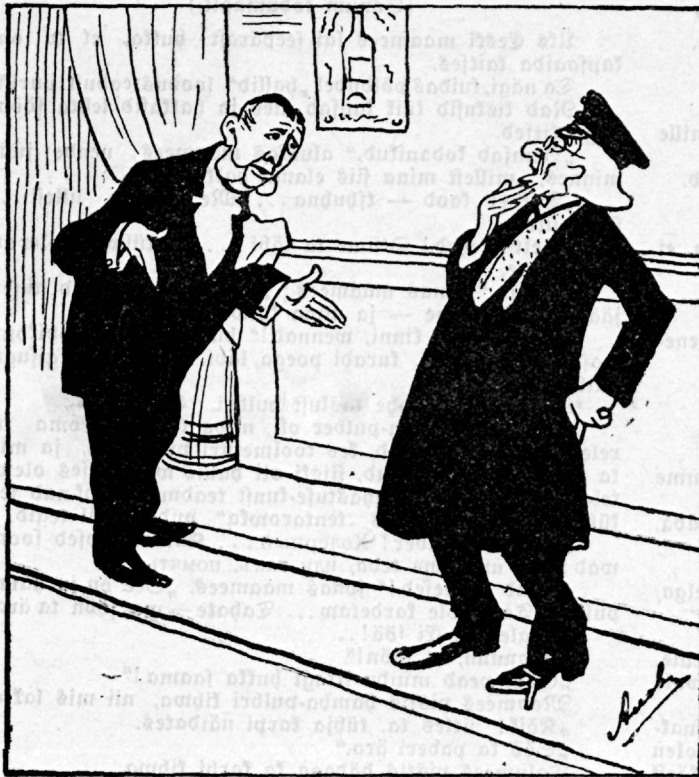
Miks ajalehed sellest waikiwad, on teadmata.

R. Ch.

Kui juba, siis juba.

Deenemast seltskonna naisterahwastel on uuemol ajal wiisiks oma jalgade peale sõdameid, nooli jne. maalida lasta. Minu sõbral, maaltril Kustil, on nüüd sellega palju tegemist ja raha tuleb tal rohkesti fiske. Seal on ühe t i n d r a li proua, see lases omale laiad p u n a s e d t r i i-

Rah amet.

"Kas peremees kodus?"

"Kodus."

"Teatage mind!"

"Rahjaks ei võta ta vastu, on libedaste ametis."

"Mis ta siis teeb?"

"Murrab pead, kuhu faksilaste pealetungimisel põgeneb."

Põlewad sõed.

Raks naabrit palju aega

Zu kohut käiswad.

Keil tüüdnaks — raha

Za rība tarjomaad.

Kord wana õpetaja

Keid trehwas kohtu teel

Za hakkas seletama:

"Teil puudub kriiflik meel.

"E armastage oma wihamehi".

Mii kõiti meid ju käseb püha kiri.

Rui üks teist wihameest siis tõeste armastab,

Siis süüdlasel kui sõed pea peal põlewad

Za patub naabril lepituseks kätt."

"Rui tu om õige, õpetaja erra,

Sis mina nakkas teda armastama,

Dis sõe teda ära kõrwetama

Za miulle saa's tarjamaa ning raha".

5. okt. 1915.

S. Wats.

Palgalise kõnepidaja hinnakiri.

Walmis kihatustõned, üksteil misjugu se eraõnna jaoks

Wihmaga 10 rub. tund.

Kihatustõne eraldi tellimise peale 25 " "

Kihatustõne musutamise 10% kallim.

Kihatustõne kõige suurema waimustusega, rinna wastu tagumise, piisatatega ja karwade kikumise 30 rub. tund.

Inglise plaaster ja haawajidemed tellija poolt. Oma käeplakjutajad — 1 rub. mehe pealt.

Rõige austusega

õnne mees Sibuttin.

bud säärite peale maalida. Ja üks kapteni proua soowib, et luupaisest pisut kõrgemal weel lüüa laew oleks. Ja siis ühe miilitse kominisfari kaasa soowib, et talle mõlemile poole säärite peale, kuni põlweneni, mõneda maalitaks.

Rusti täidab wahwalt oma kohust. Ta tõmmab kriidiga jooned ette, lasseb pinsliga üle, pistab raha taskusse ja kassub et minema saab.

Noh hiljuti, seal tuli lugu... Seal oli ühe mitme-kordse majaomaniku piltius naine. See tahtis, et tema jalgu mehe majade pildid ehiks. Wäikesed ja nägusad pildid pildid olema. Rõige rõhlem kuus tolli kõrged. Luupaisest arwates.

Rusti alustas tööd. Aga ta tõmmas jooned liiga piltad. Seal, kus ta dieeti lõpetama oleks pidanud, olid alles esimese korra alnad. Kolmanda korra akendega jõudis ta juba sääremarjade kõige ümargusema toha juurde. Ja kui pildid wiimaks walmis olid, siis ehtisid majaproua jalgu eht piltid kujud, mille katufetipud põlwini ulatasid.

Nutralt hakkas Rusti peale töö lõppu wärwisi kottu kraamima. Aga äkki peatas ta. Astus weel korra pildi ette, filmitse seda tähelepanelikult ja hüüdis hiilgawail filmit:

"Armuline proua, mul tuli tore mõte; — kas ei võiks üle maja katuste lennumasinat lennada panna?" — or

Wabadus, ühtlus, wennafus ja Wene karu.

Muinasjutt.

Zuhtumisi peasis karu, pärast kauaaegset nälgimist, teist lahki ja hakkas ennast unustades suure häälega huluma ja offima, mida süia.

"Wabadus! Ühtlus! Wennafus!"

Karu peatas ja hakkas toitust, mida ta weel enne näinud ei olnud, nuusutama.

"Om... Wististe wäga mõnusad suupisted!" mõtles ta ja hakkas kõige ahnema isuga sööma.

Karud on kõik rumalad ja Wene karu weel iseäranis. Nähes, et teda keegi söömast ei talista, õgib ta nii, et suu wahutas ja kõri karna läks.

Rui ta kõik Wabaduse, hea suure tüki ühtlust ja peaeagu kõik Wennafuse nähta oli pannud, peatas ta ja hakkas uueste huluma. Kuid nüüd mitte enam rõemu, waid häda pärast.

Eal hakkas kõht walutama.

"Seldefene!" hulus waesefene. "Mis ma nüüd tegin? Oh, ma rumal! Kas wõib süüja kõhu peale nii palju magusat süüa? Earwis oleks alguseks olnud "kap'tal" ära süüa ja magusat ainult peale määrida!"

Ruid mõistus tu i lig hilja.

Karu hulus ja wingerdas kõhuwalu käes, aga mis parata, — ei teadnud.

Mis temaga sündinud oleks, ei tea, kuid, nagu räägitakse — „lollil on õnne.“

Nähes, et karu hinge waagub, leidusid head inimesed, kes karu tantvitajateks hakkasid ja täisõõnud karu tarvitajad, kudas keegi tahtis ja ostas.

See ronis wahwa oli selles üts. Ta püüis ja müüis, nagu lapsehoidja karu kallal ja wiis asja niilaugele, et karu paranema hakkas ja oma karu-meelega talle truuks jäi.

Nüüd käib karu wabalt; ta on ära taltsutatud.

Kuid siiski ei ole üleliigne, ta nüüd tema järel walgata, sest karu on ikkagi rumal ja wõib oma rumalusega ka selle ära süüa, mida ta weel ära süüa ei jõudnud, ja uueste leki otsa sattuda, kuid nüüd juba raske ja tugewama.

Püts.

Muinasjutt Mäemaost ja tema seitsemest wennast.

Ühel maal elas hirmus Mäemadu: teraw hari peas, tüüned terawad ja saba see keerles aina siia ja sinna.

Mäemaol oli igat asja seitse: seitse filma, seitse lossi ja seitse naist.

Ja seitse wenda oli tal. Neid sundis ta omale tööd tegema ja pidas neid koopas wangis, kus midagi näha ei olnud.

Üts wend käis Mäemad põlbu harimas, teine oli Mäemad ihukaitsejaks, kolmas pidi Mäemad wara kasvatama, neljas walmistas Mäemaole igasuguseid asju, wiies lõbustas Mäemad laulude ja juttudega, kuues pidas Mäemad kaju järele kohut ja ainult seitsemes, kõige noorem, istus nurgas ja ei teinud mitte midagi.

Dige raskeks läts juba wendadel elu.

Nad tõstsid mässu, tormasid Mäemad kallale, sõudsid ta kinni ja paigutasid pimedasse koopasse. Ise rõõmustasid ja hõiskasid.

Ainult kõige noorem wend istus nurgas ja waitis.

Wenad hakkasid Mäemad warandust jagama ja igaüks wõttis mis heaks arwas ja mis meeldis.

Ainult kõige noorem wend ei wõtnud midagi.

Alga warsti olid korratused läes: ei jattu leiba, kaitse on paha, raha on palju, aga osta ei saa tema eest midagi, tarwilisi asju ei ole, südant rõõmustawatest lauludest ja juttudest rääkimata.

Ja wenad hakkasid üksteist kiruma ja süüdistama.

Sõnawahetusest tõusis riid, riiust tüli ja pidi juba katelus lahti minema.

Alga kõige noorem wend tuli nurgast wälja ja ütles:

„Pidage! Ma mõistan teile kohut.“

„Mõista!“ wastasid wenad.

„Sellepärast on teil paha, et teie oma töö ära unestasite. Sakate jälle endist wiisi tööle, ja teil on hästi!“

„Dige!“ kinnitasid wenad.

„Olen ma tart?“

„Tart!“

„Noh, kui nii, siis hakkas ma ise teid walitsema.“

Ja kõige noorem wend ronis trooni otsa, muretses omale seitse filma, seitse naist ja seitse lossi.

Teraw hari kaswas üheenesest pea seest wälja.

Wenad muud kui sügasid kullalt.

Siit aga algab see jutt uueste otsast peale.

Tram.

Rangelane.

„Waadate,“ nõnda jutustas sekretär Meier ametiwendade ringlõunas, „meie kontori ülem elab nüüd üsna minu lähedal. Ja igal hommikul sõidame uulitrawadtee wagunis koos kontoris. Meie seisame ikka esimesel platvormil. Tema otse wagunijuhil kõrwal, mina tema taga.

„Wäerinnal olid sa mufuroo komander, aga siin, wae selja taga, ei wiitsi sa sugugi enam suudelda!“

„Ära tüütanud on mind igaweste need mufutamised tulejoonel, tahaks siin ometi wähe neist puhata . . .“

See on meil juba nõnda ütelda kindlaks harjunud wiiks saanud.

Juba esimestel päewadel, kus me seitse sõitma hakkasime, olin ma sunnitud temale terawad õpetust andma. Nimelt on meie kontori ülem kange suitsetaja. Ja igatord, kui ta figari suust wõtab, et tuhta maha raputada, sülitab ta. Sealjuures lendasid ikka tuha- ja sületilgad minu uue pallitu peale ja tegi selle nii fogaseks, et mul igapäew hull waewa kulus enne kui plekid wälja sain. Noh, seda mul nüüd enam ei juhtu, minu herrad!“

„Pagana pihta,“ hüüdsid ametiwennad sula imestusega, „kudas te sellega siis walmis saite?“

„Kudas ma sellega walmis sain? Wäga lihtsalt: ma tõmman nüüd omale alati oma w a n a w i h m a m a n t l i s e l g a!“

—or.

„Üts peenike pois.“

Funchali reidil. Smaragbististel woogudel kümme-kond paadifest Portugalia poistega. Kifades ja naerdes targawad nad paatideist wette ja ujuwad wee alla hõberaha järele, mis neile wägewa reissijate laewa kõrgelt pardalt wifatakse. Laewawõre najale toetawad imeilus walgetwerd neiu ja pisut juba palja pealaega meesterahwas.

„Minu sõber,“ ütles neiu, „Teie räägite mulle alati oma armastusest ja et te teil minu eest teeksite. Hea küll, need poisid seal laewad endid wiletsate kopikate pärast wee põhja. Karake teie ta! Teid ootab kõrgem pall: siin mu täsi!“

Meesterahwas, üksteiselt kuube seljast tõmmates: „Süwa, — wifate ta alla!“

—or.

Wanemate eestujul.

„Kuidas ta püüan, kuid ei suuda geograafia õpetajat paluda, et ta tähespaneke eest antud ühe maha tõmbaks. Ei tea mis teha, et sellega leppida.“

„Alga sina kirjuta president Wilsonile: wõib olla, soowitab ta sulle „rabu abinõu“ tarwitusele wõtta!“

Meie Matsi järgmine (163.) sõjanummer ilmub 30. septembril.

„Ma pean siiski inestama, Selma, miks sa mind ei usalda?“
 „Mis seal inestada! Mitte ainult sind, ma ei usalda Ajutist Walitsustiki mitte!“